

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากการวิเคราะห์ผ่านเอกสาร (Document Research) ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงการนำเอาแนวคิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (Hi-Tech Crime) มาใช้ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้เข้าใจถึงแนวทางในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาใช้ประมวลแนวคิดในเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ”

ทั้งนี้ สามารถแบ่งการนำเสนอผลการวิจัย ออกเป็น

- 1) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ เทคนิค วิธีการและช่องทางของอาชญากรรมที่กระทำผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปราม สืบสวน และสอบสวน อาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. สถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ต.อ. ญาณพล ยังยืน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“คติเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ต่อไป จะไม่เกิดแค่คอมพิวเตอร์ แต่จะเกิดกับทุกคดีที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง แม้กระทั่งคดีฆ่า ข่มขืน คดีสาวเปรี้ยว คดีน้องนางแบบที่มาเต้น กินเหล้าเมาสาวพริตตี้ ยังต้องมาสืบกันด้วยไอที สืบเรื่องนาฬิกา คือไม่มีคดีไหนที่ไม่เกี่ยว แม้กระทั่งคดีระเบิด

ศาลพระพรหมที่เอราวัณ ยังต้องใช้มือถือว่า เซลไซต์ (Cell Site) ตอนนั้นอยู่ที่ใคร มาจากไหน คือตามรอยจากนี้หมด ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาแก้ปัญหา เพราะถ้าโจรไม่ใช้มือถือมาวางระเบิดเราก็คงไม่ต้องใช้แล้ว ถ้ามีอบไม่ใช้ทวิสเตอร์ ไม่ใช้เฟชบุ๊ก เราก็คงไม่ต้องใช้ แล้วก็การหลอกหลวงแชร์สารพัดแชร์ บิตคอยน์ ถ้าอาชญากรไม่ใช้เทคโนโลยี ตำรวจก็คงไม่ใช้ คือมันมาแล้วและต้องใช้”

ขณะที่ พ.ต.อ. นิเวศน์ อภาวสิน รองผู้บังคับการกองสนับสนุนทางเทคโนโลยี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้พูดถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ว่า

“สถานการณ์ วันนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เราก็จะเห็นว่าสถานีตำรวจมีอำนาจเต็มตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหา แต่ปัญหาคือเขายังไม่มีศักยภาพในการที่จะสืบสวนสอบสวนหรือทำคดีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี มีอำนาจแต่ยังไม่มีศักยภาพ ขณะเดียวกันก็มีการสร้างกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือ ปอท. อันนี้มีศักยภาพมีคนที่มีความรู้ความสามารถ แต่ก็มีจำนวนคนไม่เพียงพอที่จะให้บริการทั่วประเทศ”

โดย พ.ต.อ. ดร.ศิริวัฒน์ ศีพอ รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“คดีเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคตปริมาณคดีต้องมีเพิ่มขึ้นแน่นอน ลองไปดูข้อมูลผู้ใช้จาก กสทช. ปัจจุบัน 5G ก็กำลังจะมา คนใช้อินเทอร์เน็ตก็เยอะขึ้น จึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่คดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น แล้วก็จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น การจะให้ผู้เสียหายมา ปอท. อย่างเดียวก็น่าจะไม่ไหว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็พยายามที่จะกระจายความรู้ความเข้าใจ เปิดกองกำกับการใหม่ ทุกกองบัญชาการจะมีกองที่ทำหน้าที่สอบสวนคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีอะไรพวกนี้ เพื่อที่จะให้ครอบคลุมไปทั่วประเทศ”

ขณะที่สารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้กล่าวถึงสถานการณ์ของสถานีเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ไว้ว่า

“คดีเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มมากขึ้นเพราะการตามจับมันยาก การก่อเหตุง่าย การถูกดำเนินคดียาก นั่งอยู่ที่บ้านมีโทรศัพท์เครื่องเดียว อาจจะได้เงิน ไปปลอมเฟสมาได้เงินหมื่นสองหมื่น ก็ปิดเฟสหนี ขายของทางเฟสเจ้าละหลักร้อย บางคนก็ไม่อยากจะแจ้งความ”

สอดคล้องกับสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านบึง ที่พูดถึงสถานการณ์อาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่า

“ผมว่าอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมันจะรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ นะ แล้วก็ค่อนข้างจะยุ่งยากในการตรวจสอบ ยากมาก คือการที่เราจะไปตรวจสอบ ไปหาเจ้าของเฟส บางทีถามไปที่

ปอท. ก็ค่อนข้างจะนาน คือไม่ค่อยได้ข้อมูล แล้วบางทีเขาก็จะตอบว่า ไม่สามารถตรวจสอบได้ เราก็เข้าใจนะหน่วยงานเขามันหน่วยงานเดียวแล้วก็ทำทั่วประเทศ”

สรุป จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า เมื่อคนใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศนับวันจะเพิ่มมากขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงมีความพยายามที่จะสร้างกองบัญชาการใหม่ รวมทั้งการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้

2. รูปแบบ เทคนิค วิธีการและช่องทางของอาชญากรรมที่กระทำผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปแบบ เทคนิค วิธีการและช่องทางของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด สามารถแบ่งรูปแบบการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีหรืออาชญากรรมทางเทคโนโลยี ได้เป็น

1) การฉ้อโกง

การฉ้อโกง โดยการหลอกล่อซื้อขายผ่านทางคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการลงทุนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพนักงานสอบสวนจากสถานีตำรวจ ได้อธิบายถึงรูปแบบการกระทำความผิด ไว้ว่า

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี ได้พูดถึงการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีเกี่ยวกับคดีฉ้อโกง ไว้ว่า

“รูปแบบการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี มีหลากหลายรูปแบบ บางครั้งมาแบบตรง ๆ คือตั้งใจมาหลอกล่อ บางกรณีมาแบบคาบเกี่ยวคล้ายกับการขายของผ่านทางออนไลน์ รูปแบบบางครั้งก็คล้ายสัญญาทางแพ่งคือการขายของ แต่ไม่มีของให้ บางครั้งก็ตั้งใจมาหลอกล่อเลย บางครั้งคือพวกนี้ก็จะสร้างเพจขึ้นมา อย่างเช่น ขายหน้ากาก บางทีหน้าเฟซบุ๊ก มันก็จะพุ่งขึ้นมา พอเราเข้าไปดูพวกนี้ก็จะให้เบอร์ติดต่อ แล้วก็มีย่อพวกติดต่อเข้ามา แต่การซื้อขายบางครั้งการที่จะกลายเป็นความผิดคือเขาจะต้องมีเจตนาทุจริต แต่บางครั้งเราก็สอบถามไปทางคนที่ขาย เขาก็บอกมีของ แต่ว่าบางครั้งมันเป็นช่วงยังไม่มีสินค้าที่จะส่งให้ อย่างช่วงนี้โควิดก็จะมีเรื่องหน้ากาก ตอนแรกที่เขาขายมี แต่พอมีกฎหมายเข้ามาควบคุม เขาก็เลยขายไม่ได้ คือ มันมีสถานการณ์เข้ามาแต่ว่าบางคนก็ฉวยโอกาส ซ้อมมาเพื่อที่จะขายเกินราคา แต่ว่ามันแพงเกิน กรณีลูกค้าถ้าได้สินค้าไม่ตรงตามที่

ตั้งชื่อเขาจะนำสินค้าตัวนั้นมาที่โรงพัก แล้วก็มาแจ้งความ คือนำสินค้ามาด้วยแล้วมาแจ้งความว่าเขาไม่ได้รับสินค้าตามที่เขาต้องการ มันก็คาบเกี่ยวกับข้อโกง ความยากของการทำคดี คือคดีที่มีรูปแบบที่ไม่ชัดเจน รูปแบบของการซื้อขาย การกระทำความผิดที่มีเจตนาทุจริต อย่างการส่งสินค้าไม่ตรงกับสิ่งที่ลงขายหรือแจ้งไว้”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“ความผิดฐานข้อโกง เช่น หลอกยืมเงินโดยใช้ไลน์ หรือการเอาหน้าเฟซบุ๊กผู้อื่นไปยืมเงิน ทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อโอนเงินให้ ตั้งชื่อของออนไลน์แล้วไม่ได้รับสินค้า อย่างซื้อมือถือไอโฟนเครื่องหนึ่งวางมัดจำก่อนนะ เดี่ยวส่งของมาให้ วางมัดจำไปเรียบร้อยแล้วซื้อรถมอเตอร์ไซด์ รถยนต์ก็มีนะ ชื่อพระ ก็มี คดีก็มีเยอะ พนักงานสอบสวนเจอกันทุกวัน”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“พืทยาคดีเทคโนโลยีเยอะมาก ส่วนมากจะเป็นคดีเกี่ยวกับหลอกซื้อขายสินค้า เป็นส่วนใหญ่ ถ้าเฉลี่ยก็มีเกือบทุกวัน แล้วก็จะมีพวก สแกมเมอร์ (Scammer) มาหลอกจิบสาวว่าจะโอนเงินมาให้หลักร้อยล้าน แต่ว่าต้องโอนเงินไปให้ก่อนนะ หรือส่งของมาให้ นะ ตอนนี่ของส่งมาแล้ว คิดอยู่ที่ ตม. นู่นนี่นั่น มีคำดำเนินการ ตอนนี่ก็ยังมีคนโอน แต่ถามว่าเยอะไหมต้องบอกพ้อมีประปราย ซึ่งคุณแล้วก็อาจจะเกิดจากความไม่รู้ มองโลกสวย นอกจากนี้ก็จะมีคดียคอลเซนเตอร์ (Call Center) การโทรหลอกให้โอนเงิน แบบเงินคุณมีปัญหาเรื่องการทำธุรกรรมทางการเงินเดี๋ยวลบไป จะยึด จะอายัด ให้คุณเอาเงินนี้ไปตรวจสอบ ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าผู้เสียหายกลัวอะไร เพราะผู้เสียหายแต่ละเคสทำธุรกิจถูกกฎหมาย แต่ก็กลัวว่าจะกลัวอะไร ซึ่งข้อเท็จจริงที่เขาโดนก็จะประมาณว่า คุณมีไปรษณีย์มาที่นี้แล้วส่งไปที่บ้านคุณแล้ว ไม่มีคนรับ ไปรษณีย์ตกค้างอยู่ที่นี้ ทางไปรษณีย์ต้องขออนุญาตตรวจสอบข้อมูลส่วนตัวหน่อย แล้วก็บอกทางนี้เช็คแล้วหมายเลขบัญชีคุณจะทำอย่างไรเพราะทางนี้เช็คแล้วเป็นเครือข่ายยาเสพติด อะไรว่าไป อาจจะเกิดจากความกลัว ถ้าคุณไม่มั่นใจให้ไปลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าอยากให้เราช่วย คุณรู้จักใครไหมของเรามีแล้วก็จะบอกคือเราจะมีนายพลนู่นนี่นั่น ซึ่งพวกนี้มีตัวตนจริง คนฟังก็เริ่มเชื่อละแต่คุณอย่าไปบอกใครนะถ้าจะให้เราช่วยเคลียร์ แล้วพอกันฟัง ฟังก็เริ่มเชื่อ ผมเคยทำคดีทุเรียนโกงระดับร้อยล้านเลย คือเขาสร้างเพจขึ้นมาขายทุเรียนอบแห้ง เขาเรียก ฟรีซไดร์ (Freeze Dried) ให้ต่างชาติ ขายดีมาก ลงเพจขาย เริ่มจากเพื่อนในเฟสที่มีร่วมกัน ใครสนใจร่วมทำธุรกิจนี้ลงงวดนี้ได้เท่าไรหะ ลง 100 บาท ได้ 110 บาท ภายใน 3 วัน เพื่อนกันก็ขายจริงไหม แต่โปรไฟล์ดูดีก็ไม่ได้ตรวจสอบ ก็แห่กันลง ไม่มีทุนก็ไปขอกู้มา ลงครั้งแรกเห็น ๆ เลยได้คืน ลงมา 1,000 บาท 10 วันได้ 1,100 บาท ก็ลงมา พอลงมาก็จะแบบมีลือตใหม่ มีลูกค้าเพิ่มอีกแล้ว เอาใหม่ สนใจไหม นี่ก็ไม่มีเงินแต่เคยได้จริงก็ไปกู้มา แต่ไม่เคยมาดูว่าจริงหรือไม่จริง ว่ามีโรงงานผลิตจริงหรือเปล่า เพราะเคยได้จริง

ไม่มีก็ไปเยี่ยมเพื่อนมา ไปชวนเพื่อนมาบ้าง คล้ายแบบแชร์ลูกโซ่ แต่ใช้ทำผ่านคอมพิวเตอร์ คนลงทุนก็ไม่เคยมาคว่ำว่ามีสินค้าจริงไหม มีโรงงานผลิตจริงไหม คือไม่รู้ ฤๅเคยลงแล้วได้คืน คือเค้าสร้างความน่าเชื่อถือด้วยเพจ มันให้เงินกู้คืนจริง”

สารวัตรป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธรศรีราชา ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“สภ.ศรีราชา ก็มีมาอย่างต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ ส่วนมากจะเป็นการซื้อสินค้าออนไลน์ โอนเงินไปแล้วไม่ได้ของ ก็จะมาแจ้งความกับพนักงานสอบสวน ตอนนี้ชื่อของออนไลน์เยอะมากที่สุด”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรพานทอง ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“คดีก็จะมีมาเรื่อย ๆ แล้วก็มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ส่วนมากจะเป็นซื้อขายของออนไลน์ การหลอกขายสินค้า หมิ่นประมาทก็มีแต่ไม่เยอะ ถ้าเทียบขายของออนไลน์จะเยอะกว่า”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้เล่าถึง เทคนิคในการฉ้อโกงสินค้า ให้ฟังว่า

“สถานีตำรวจพัทยา คดีเกี่ยวกับเทคโนโลยีต้องบอกว่าเยอะนะครับ อย่างเปิดเพจขายที่นอน แล้วก็ไปเอาภาพที่นอนของจริงของบริษัทนั้นบริษัทนี้มา แล้วมาตั้งเพจให้น่าเชื่อถือแล้วตั้งราคาแบบน่าสนใจ ถูกมาก ๆ แล้วก็ไปทำรีวิวลดลม มีคนเข้ามาสั่งซื้อปลอม รีวิวลดลมให้เกิดความน่าเชื่อถือ สุดท้ายพอลูกค้าโอนเงิน ไม่มีการส่งสินค้า แล้วก็ปิดหน้าเพจหนี”

2) การล่อลวง

การล่อลวง โดยการใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เป็นเท็จ เป็นการให้ช่วยวน ล่อใจ ซึ่งเป็นการดึงดูดการล่อลวงนั้นมักมีความจริงผสมปนเข้ามาด้วยเสมอ เช่น การล่อลวงเด็กและผู้หญิงไปค้าประเวณี

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“ผมจะรับผิดชอบคดีเกี่ยวกับศูนย์พิทักษ์เด็ก ซึ่งก็จะมีหน้างานเกี่ยวกับเทคโนโลยีจะมีแค่เรื่องเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ คดีเทคโนโลยีล่าสุดเป็นเคสการค้าประเวณีแบบสมัครใจ เพียงแต่ว่าเป็นเด็ก เลขเข้าองค์ประกอบ คือเขาก็เปิดเพจของเขาเอง ที่ผมออกหมายล่าสุดเลย เด็กอายุ 17 ปี 3 คน เข้าไปหางานในอินเทอร์เน็ต ปรากฏว่าเจอเพจ เพจหนึ่ง รับสมัครงานตำแหน่งนู่นนี่นั่น แล้วก็คุยกันทางข้างหลัง ส่งไลน์ให้กัน ปรากฏว่าเป็นการขายบริการทางเพศ ที่นี้ทางคนจัดหาก็ไม่เคยรู้จักกัน ส่งกันแต่เบอร์บัญชี ทีนี้ก็ไปนัดลูกค้า ลูกค้าก็มีอีกเพจหนึ่งให้เด็กพวกนี้ส่งรูปเข้าไปในเพจอีกเพจหนึ่ง แล้วก็เช็คราคา แล้วมันก็จับยากมาก ทุกวันนี้ก็ยังไม่รู้ว่าบัญชีเป็นของใคร แต่เด็กก็ได้เงิน เพียงแต่ว่ามันเป็นการค้าบริการ คดีนี้เป็นการค้าประเวณีอีกทางหนึ่ง คือตำรวจนอกจากจะมีเชิงรับแล้ว เราก็มีเชิงรุกด้วย”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครเมืองพัทยา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่ผมเคยทำ อย่างคดีแม่เลี้ยงชายเด็กผ่านทางออนไลน์ อริส แม็กซิม ลองเชิร์ชชื่อผมดูในกูเกิ้ล จะเห็นคดีที่ผมทำเกี่ยวกับเทคโนโลยีเยอะเลย อริส แม็กซิม นี่เป็นแม่เล้าออนไลน์”

3) การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร

การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร โดยการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการเผยแพร่ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ภาพลามกอนาจาร รวมถึงข้อมูลที่มีผลกระทบทางลบต่อวัฒนธรรมของแต่ละสังคม โดย พ.ต.อ. ดร.ศิริวัฒน์ ติพอ รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) ได้พูดถึงอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ

“เรื่องเทคโนโลยี ผู้หญิงก็ตกเป็นเหยื่อเยอะนะ เรื่องของเซ็กซ์ทรอปส์ (Sex Traps) เรื่องของการถ่ายคลิป หรือหลอกผู้หญิง หลอกผู้หญิงว่าเป็นโมเดลลิ่ง แล้วอัดคลิปไว้แล้วพอเรียบร้อยปิดเว็บเลย คดีแบบนี้มีนะ อย่างบางเรื่องศาลลงโทษนะ อย่างมีน้องคนหนึ่งถูกหลอกให้ช่วยตัวเอง แลกกับการผลักดันเข้าวงการ พอทำ มั่นก็เอาคลิปออกไปปล่อย น้องไม่กล้าอยู่ในจังหวัด รับปริญญาไม่ได้ คดีพวกนี้จะทำร่วมกับ ปคม. หรืออย่างผู้หญิงทำอาชีพค้าบริการ เรียนปริญญาโท หน้าแบบเดินในสยามนี้สวยเลย พออันนี้โจรก็ซื้อบริการในราคา 50,000 แล้วมันก็มีข้อแม้ให้ไปมีอะไรที่คอนโดมัน แล้วมันก็ช้อนกล้อง แล้วมันก็เอาคลิปนี้ไปขู่เขา ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อน แล้วเรียกเงินเรียกไปทั้งหมด 4 ครั้ง พอตอนหลังน้องผู้หญิงไม่ให้ มันก็เอาคลิปไปส่งเว็บลามก หรือเด็ก โคนขูให้ แก้วฟ้าให้ดู แล้วโดนอัดคลิป คนข้างนอกอาจจะมองว่า Social Media สวยงามทันสมัยแต่พิษภัยมันก็มี”

4) การจำหน่ายยาเสพติด

การจำหน่ายยาเสพติดโดยการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือ เป็นเครื่องมือ เช่น การใช้อีเมลหรือไลน์ในการติดต่อกับเครือข่ายการค้ายาเสพติด การค้าอาวุธเถื่อน ธุรกิจสินค้าหนีภาษี

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครเมืองชลบุรี แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ส่วนตัวจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นส่วนมาก ดังนั้นคดีที่ใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับยาเสพติดขายผ่านทางออนไลน์ก็มีนะ แต่ผมก็ยังไม่เคยจับ แต่บางละมั่งมีส่งกัญชาทางเคอร์รี่ แต่คดีซื้อขายทางออนไลน์ปกติที่ผมเคยทำ เขาก็จะซื้อขายกันบนแอปพลิเคชันอย่าง ไลน์ อย่างเฟซบุ๊ก พอถูกใจก็จะโอนเงินทางแอปไป”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรบางละมุง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเทคโนโลยีช่วงนี้เจอบ่อยมากโดยเฉพาะในช่วงนี้ จะเป็นหลอกล่อซื้อของออนไลน์ แล้วก็มีเรื่องของโรแมนซ์ สแกม (Romance Scam) แล้วก็การใช้ช่องทางออนไลน์กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แล้วก็อาวุธปืนเถื่อน”

5) การพนันออนไลน์

การพนันออนไลน์ ถือเป็นการใช้เทคโนโลยีในการหลอกลวงเงินทางอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งบางคนตกเป็นเหยื่อจนเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจเมืองพัทยา ได้เล่าถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“เสียไป อานนท์ ที่ศาลเพิ่งประทับรับฟ้อง คนที่ทำรายงานสืบสวนจนโดนออกหมายจับในความผิดฐานจัดให้มีการเล่นการพนันออนไลน์ ชักชวนคนไปเล่น ผมก็เป็นคนไปจับ”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเว็บพนันบอล ส่วนมากมีสื่อของหลายคนจะมีโปรแกรมในการเล่นออนไลน์ มันเป็นต้นเหตุของการลักทรัพย์ อย่างที่ผ่านมา เคยมีคดีหลอกเอาโทรศัพท์จากทางร้าน วิธีการคือจะเอาโทรศัพท์รุ่นนี้ เดียวโอนเงินให้นะ แล้วเวลาโอนก็ยังไม่โอนแบบไม่สำเร็จ แล้วก็บอกโอนแล้วนะคะ แล้วก็แคปหน้าจอส่งร้านที่ไม่ใช่ร้านใหญ่ที่ไม่ได้มีมาตรการเป็นรักษาความปลอดภัยมาก พอคว้ามือสลิปโอนแล้วก็ไม่ทันได้ดูว่ามัน โอนเรียบร้อยหรือยัง ก็สามารถเอาโทรศัพท์ที่ไอโฟนมูลค่าเป็นแสนออกมาได้ คือเจ้าของไม่ใช่คนขาย เขาเป็นแค่นักงาน เขาก็อยากขายได้ พอขายได้เขาก็ดีใจ เขาก็ไม่ได้ทันระวัง ผิดตรงที่เอาสลิปมาใช้หลอก หรือพวกในเกมส์ เกมส์ที่ต้องเติมเงิน”

6) การหมิ่นประมาท

การหมิ่นประมาท โดยการใส่ความผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ เช่น พูด เขียน พิมพ์ข้อความ ผ่านช่องทางเทคโนโลยีต่าง ๆ การใส่ความดังกล่าวนั้น ต้องเป็นการกระทำให้บุคคลที่สามารถรับทราบ ซึ่งเป็นการกระทำให้ผู้ถูกใส่ความนั้นได้รับความเสียหาย

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรพานทอง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเทคโนโลยีที่เขานำขึ้นศาลจะเกี่ยวกับหมิ่นประมาททางเฟซบุ๊ก คือถ้าผู้ต้องหาเขายอมรับว่าเป็นเฟซบุ๊กที่เขาใช้จริง ก็ยังพอไปได้ แต่ถ้าเขาบอกไม่ใช่ เราก็จะไม่มีหลักฐานอะไรไปยืนยัน มันก็ลำบาก เฟซบุ๊กอวดแต่ถ้าเป็นรูปตัวเองเลย เขารับ เราก็ส่งฟ้อง”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ที่เคยทำมา ก็จะเป็นคดีความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาทางเฟซบุ๊ก ทางไลน์”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเสเม็ด แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีที่นำส่งศาลก็จะมีคดีหมิ่นประมาท เป็นคดีในครอบครัว เป็นการนำภาพไปโฆษณาในเว็บไซต์ขายบริการทางเพศ เรื่องของเรื่องคือ สามมีไปมีภรรยาบ่อย ภรรยาหลงทำเฟสใหม่แล้วเข้าไปในเฟสภรรยาบ่อย แล้วเข้าไปเขียนคำ ส่วนภรรยาบ่อยก็เอารูปภรรยาหลงมาโพสต์แล้วเขียนว่าขายบริการทางเพศ สนใจติดต่อมีเบอร์โทร มีอะไรต่าง ๆ มากมาย แล้วก็มีคนติดต่อเข้ามาแล้วภาพที่ใส่ชุดของพนักงานบริษัท บริษัทเห็นก็เสื่อมเสียชื่อเสียงไปด้วย พรรคพวกมาเห็นก็เอาไปถามภรรยาหลงว่าเธอทำแบบนี้ด้วยหรือ ปัญหารักสามเส้า แต่ถ้ามีการมาร้องทุกข์แจ้งความก็เป็นคดีหมิ่นประมาทในทางเทคโนโลยี เราก็ออกมาเรียกร้องก่อน เพราะไปขอศาลออกมาจับศาลถามว่าผู้ต้องหาผิดกรรมที่จะหลบหนีไหม มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งไหม มีแนวโน้มจะหนีไหม ท่านก็เลยแนะนำให้ออกมาเรียกร้องก่อน เพราะการออกมาเรียกร้องจะใช้กับคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี แต่ถ้าเกินกว่านั้นก็ไม่ต้องออกมาเรียกร้อง แต่เพื่อให้จำเลยได้ต่อสู้คดีอย่างเป็นทางการก็ออกมาเรียกร้องมาก่อน เพราะการออกมาจับมันจะกระทบกับชื่อเสียงของเขา ผมก็อยู่ตรงนี้คนพอโดนออกมาจับอาจจะทำให้เขาเสื่อมเสียชื่อเสียง”

สรุป จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รูปแบบอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับสถานีมักจะเป็นคดี เกี่ยวกับการฉ้อโกง การล่อลวง การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร การจำหน่ายยาเสพติด การพนันออนไลน์ การหมิ่นประมาท

3. กระบวนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

อาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคแรก เริ่มต้นขึ้นเมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง ซึ่ง พ.ต.อ. นิเวศน์ อากาศิน รองผู้บังคับการสนับสนุนทางเทคโนโลยี ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“คดีเทคโนโลยีในประเทศไทย ต้องบอกว่ามันเกิดขึ้นมาก่อนที่จะมีหน่วยงานรับผิดชอบ สมัยก่อนผมอยู่ด้านศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ เป็นลักษณะเหมือนการพัฒนาโปรแกรมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่พอมันมีคดีเกิดขึ้น ตำรวจไม่มีที่พึ่ง ก็เลยมาขอความช่วยเหลือ มาขอความช่วยเหลือว่าเราจะแก้ไขปัญหา ตามคดียังไง อะไรพวกนี้ คดีเกี่ยวกับเทคโนโลยีมันก็มีมายาวนานมาก ซึ่งประเด็นหลัก ๆ มันก็จะเกี่ยวกับการสืบสวน หาตัวผู้กระทำความผิดจะทำอย่างไร เป็นเรื่องหลักฐานความผิดทางดิจิทัล ทำอย่างไรถึงจะพิสูจน์ได้ว่าเขากระทำความผิดจริง เพื่อเอามาเป็นหลักฐานประกอบการกระทำความผิดทางนิติวิทยาศาสตร์ การกระทำความผิดทางเทคโนโลยีรูปแบบคือสมัยก่อน ตอนที่เข้ามาที่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมาก มันก็เริ่มที่จะแพร่หลายและกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชนก็ตอนที่เริ่มมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง พอเราเริ่มเปลี่ยนจาก โมเด็ม มาเป็น

ADSL ที่อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีไวไฟ มีเน็ตประชารัฐฟรี มีอะไรต่าง ๆ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมันง่ายขึ้น พอเราเริ่มเข้าถึงถึงโทรศัพท์มือถือ ใช้แอปพลิเคชันจ่ายเงิน โอนเงิน มันก็อำนวยความสะดวก ในขณะที่เดียวกันมันก็เป็นช่องโอกาสให้คนร้ายมาหาผลประโยชน์ตรงนี้ พวกที่มีการใช้เฟซบุ๊ก มีขายของออนไลน์ มันก็มีการหลอกลวงกัน ตอนนี้นั้นก็จะมีคดีพวกนี้ปรากฏไปทั่วประเทศเลย สมาร์ท โฟน (Smart Phone)อินเทอร์เน็ต อันนี้เป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการใช้งาน พอเริ่มมีการใช้งานเยอะ โอกาสที่คนร้ายเห็นนี้ เขาก็พยายามที่จะเอาตรงนี้มาใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์ ตัวอย่างง่าย ๆ คือการขายของออนไลน์ ไม่ยอมส่งของไปให้ โอนเงินไปให้แล้วก็ไม่ยอมส่งของไปให้ อันนี้เจอเยอะ เรื่องของการหมิ่นประมาทอันนี้เป็นคดีพื้นฐานที่เราเจอกันเยอะ หลัง ๆ นี้ก็เริ่มมาแบบใช้เทคโนโลยีให้มันซับซ้อนมากขึ้น คือแทนที่จะใช้การหลอกลวงแบบนี้ ก็จะมีการเจาะระบบ มีการแฮกกิ่งบัญชี ไปหลอกเพื่อนของผู้เสียหายอีกที มันจะง่ายกว่า แรก ๆ ก็ใช้วิธีการปลอม แต่การปลอมมันไม่ค่อยแนบเนียน เช่นอยู่ ๆ มาทัก หลัง ๆ ไม่ค่อยมีคนเชื่อละ เขาก็ใช้วิธีการแฮก พอแฮกได้แล้ว คนเคยติดต่อเขาก็ยังมีความเชื่อมั่นว่าเป็นเพื่อนเขา เขาก็ยอมที่จะทำอะไรให้ อันนี้ก็มีความเสี่ยงของเทคโนโลยีด้วย หรือแม้กระทั่งการได้รับ SMS มา เราเม้มเบอร์โทรศัพท์ของผู้ใหญ่ที่เราเคารพไว้ แต่พอส่งเอา SMS ปลอมมามันก็เป็นชื่อที่โชว์มาเบอร์นี้ เป็นชื่อคนที่เราเม้มไว้ คนก็เชื่อ คือเทคโนโลยีมันเอื้อให้เกิดการทำความผิด”

ขณะที่ พ.ต.อ. ดร.ศิริวัฒน์ ดีพอ รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ได้สรุปหลักการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี ไว้ว่า

“หลัก ๆ การกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยี ถ้าเอาคดีเทคโนโลยี บ้านเราเนะผมแบ่งเป็น 3 เสีย 1. เสียระบบ ในที่นี้คือการแฮก การเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบ การเข้าถึงระบบโดยมิชอบ 2. เสียเงิน ก็จะเป็นการฉ้อโกงออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อของขายของ หรือหลอกให้ร่วมลงทุนที่กระทำผ่านอินเทอร์เน็ต ผ่านโซเชียล มีเดียร์ 3. เสียเนื้อหา (Content) ก็จะเป็นการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ ในลักษณะต่าง ๆ เป็นข้อมูลอันเป็นความผิด เช่น การทำให้ประชาชนตื่นตระหนก หรือเฟกนิวส์ อะไรพวกนี้ รวมถึง ลามก อนาจาร เว็บโป๊ หรือการส่งต่อข้อมูลที่เป็นความผิดทาง พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ๆ หรือการตัดต่อภาพง่าย ๆ คือนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อทำให้ผู้อื่นเสียหายหลัก ๆ ก็จะมีอยู่ 3 อันนี้”

ซึ่งกระบวนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย

3.1 การดำเนินคดี

ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีเทคโนโลยี เข้ามาเกี่ยวข้อง โดย ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ ในฐานะนักวิชาการทางนิติศาสตร์ ได้พูดถึงประเด็นนี้ว่า

“กระบวนการสอบสวนคดีเทคโนโลยี ความยากจะอยู่ที่การตรวจหาตัวผู้กระทำความผิดที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางละมุง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การดำเนินคดีแบบเดียวกับความผิดทางอาญา แล้วค่อยไปไล่หาต้นตออีกที ถ้าในการรวบรวมพยานหลักฐาน เบื้องต้นเราก็จะทำหนังสือถึงธนาคาร แล้วก็เรียกเจ้าของบัญชีมาสอบเรียกมาเป็นพยานก่อน คือ ตอนแรกเราก็ไม่รู้ว่าจะไปหาเจ้าของบัญชีทำอะไรเปล่า เคยมีการขโมยบัญชีโอนเงินหน่อย พอดีพินไม่มีเงิน พอเงินโอนมาก็ขอกดออก เจ้าของบัญชีก็ไม่รู้จักกับคนขโมยบัญชี ก็สืบยากก็เพราะเขาก็ไม่รู้จักกัน”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีเทคโนโลยี ผมคิดว่าน่าจะมีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางมาดำเนินการ คือ คนที่มีความรู้จริง ๆ มาช่วยในด้านนี้ ส่วนพนักงานสอบสวนถ้ามีการ แจ้งความเราก็จะทำการตรวจสอบ เราก็จะทำหนังสือไปที่สารสนเทศเพื่อตรวจสอบเฟซบุ๊กบ้าง ตรวจสอบอะไรบ้าง แค่นั้นอะครับ แต่ในความถนัดจริง ๆ สถานีทั่วประเทศ ผมว่าไม่มีใครถนัดในเรื่องนี้ โดยชัดเจน”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การกระทำความผิดทางเทคโนโลยี ในทางทฤษฎีก็เข้าใจ แต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่มีความชัดเจนที่ ทำแล้วจบสักคดี หมายถึงว่ารับคดีมาแล้วยังไม่เคยตามจนถึงที่สุดจนจบสักคดีหนึ่ง”

สารวัตรป้องกันและปราบปรามสถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ความรู้ความเข้าใจในคดีเทคโนโลยี ก็เข้าใจ แต่ไม่มากมาย เพราะเป็นงานเฉพาะด้าน แล้วก็ไม่ค่อยเกี่ยวกับสายงานเราโดยตรง”

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

“ตำรวจของโรงพักรับงาน ดีหัวหมาค่าแม่แจ็ก แค่นี้ก็ทำแทบไม่ทันแล้ว แล้วยังคดีเทคโนโลยีการได้มาซึ่งพยานและหลักฐานเขาไม่มีปัญญา เขาทำไม่ทันหรอก แล้วงานโรงพักมันมากมาย คืออะไรก็สั่งมาโรงพักหมด แต่ถามว่าอัตรากำลังพลน้อยไหมก็ไม่ค่อย อย่างพัทลุงมี 500 รวมผมเป็น 501 ผมคิดว่าตำรวจพัทลุงน่าจะมีความจํานวนมากที่สุดแล้ว”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรบางละมุง

“สารวัตรสอบสวนในโรงพักทำงานได้ แต่อาจจะยังไม่เชี่ยวชาญแบบเฉพาะทางทุกวันนี้ ผมมองว่าในโรงพักผมยังไม่มีสักคนเดียว แล้วถ้าเกิดเหตุขึ้นมา การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน เราก็ยังเก็บในแบบที่เราเข้าใจอยู่ ก็ควรที่จะต้องมีการมีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางคอมพิวเตอร์ไป”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านบึง

“ปัญหาที่สำคัญของคดีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี ที่สำคัญเลยคือทางพนักงานสอบสวน ไม่มีความชำนาญในการทำคดี เนื่องจากมีข้อจำกัด เช่น ไม่สามารถตามข้อมูลทางโทรศัพท์เขาได้ทันที ข้อมูลบางเว็บเข้าไม่ถึง ดังนั้นก็ต้องผ่านหน่วยงานของ ตร. ที่ตั้งขึ้นมา ต้องไปผ่านเขา ทำให้การดำเนินคดีมันล่าช้า เหมือนกับมีคนมาแจ้งความปุ๊บ เราก็ต้องไปเช็คว่าเฟซบุ๊กที่มาลงขายของใครเป็นคนขออนุญาตใช้ ใครเป็นคนเปิดใช้ แล้วอยู่ที่ไหน ส่งไปกว่าจะตอบกลับมาเป็นเดือน มันก็ล่าช้า ความถนัดของพนักงานก็มีส่วน อย่างพนักงานสอบสวนบางคนอายุมากแล้วเขาก็อาจจะไม่ถนัดเรื่องเทคโนโลยี เขาอาจจะไม่ได้เก่งตรงนี้ คือ เก่งสู้กับเด็กรุ่นใหม่ไม่ได้อยู่แล้ว เพราะเด็กรุ่นใหม่เขาเล่นมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งในวัย 40- 50 อพินิจจะมารู้เทคโนโลยีทีหลัง”

3.2 การรวบรวมพยานหลักฐาน

แนวทางในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นขั้นตอนที่สำคัญสำหรับพนักงานสอบสวน เพื่อที่จะทราบพยานหลักฐานเช่นใดที่ควรนำเข้าสู่สำนวนเพื่อจะใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นการรวบรวมพยานหลักฐาน ผู้ให้ข้อมูล ได้ว่า

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเสม็ด แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเทคโนโลยีบางเรื่องทำได้ยาก โดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ พยานหลักฐานสำคัญ เราเข้าถึงไม่ได้ เราไม่รู้ว่าคนเข้ามาใช้ระบบคอมพิวเตอร์คือใคร เช็ควัดตนไม่ได้ หาตัวตนไม่มี ตอนนี้ทุกคนรู้ตัวตน เข้าถึงไอพีไม่ได้ คนร้ายบางคนก็สลับซับซ้อน บางทีใช้คนอื่นเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เช่น การหลอกยืมบัญชี พี่ขอยืมบัญชีหน่อยนะ แล้วก็ให้คนโอนเงินเข้าบัญชีของคนที่ยืมมา คนที่ทำจริง ๆ คนร้ายก็ไม่มีชื่อในสารบบเลย เราจะรู้ต่อเมื่อเราไปเช็คนในระบบธนาคาร”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรบางละมุง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“รูปแบบของการสืบสวน จะมีปัญหาในเรื่องของการรวบรวมพยานหลักฐาน คือเจ้าหน้าที่ยังไม่มี ความชำนาญเฉพาะ ว่าเวลาเราจะเก็บหลักฐานในทางออนไลน์ขึ้นศาล ศาลจะเชื่อเราไหม ถ้าศาลจะเชื่อมั่นต้องมีอะไรบ้าง แล้วก็เรื่องของ การพิสูจน์ทราบพิสดารของผู้กระทำความผิด

เพราะมันจะต้องไปอิงเกี่ยวกับเรื่องเซ็คโคเมน เพื่อจะทราบพิกัดว่าเขาอยู่ตรงไหน แล้วก็จะเป็นเรื่อง การพิสูจน์ทราบตัวบุคคลว่าคนนี้เป็นผู้กระทำผิดจริงไหม”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรพานทอง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“พนักงานสอบสวนหน้าที่หลัก ๆ ก็คือการรวบรวมพยานหลักฐานตามกฎหมายนอกนั้น ก็ไม่มีอะไร ทำหนังสือขอทางนู้นบ้าง ทางนี้บ้าง พนักงานสอบสวนต้องทำสำนวนก็ต้องเข้าใจ”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้แสดง ความคิดเห็นไว้ดังนี้

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรบางละมุง

“การจราจรทางคอมพิวเตอร์สำคัญ การรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีคอมฯ ถ้าเราไปค้นบ้าน ผู้ต้องหา แล้วเจอเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับเซิร์ฟเวอร์ อะไรก็ตาม มันจะต้องมีวิธีการเก็บ เป็นการเก็บพยานหลักฐานแบบหนึ่ง เพื่อเอาเข้าไปหา คอมพิวเตอร์ ฟอเรนสิกส์ (Compute Forensic) ซึ่งถ้าเก็บพยานหลักฐานไม่ถูกต้อง หลักฐานนั้นอาจจะใช้ไม่ได้เลย อันนี้สำคัญ ต้องมีการเก็บที่เป็น รูปแบบ ไม่งั้นอาจจะใช้ไม่ได้เลย”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านบึง

“ปัญหาที่สำคัญของคดีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี ที่สำคัญเลยคือทางพนักงานสอบสวน ไม่มีความชำนาญในการทำคดี เนื่องจากมีข้อจำกัด เช่น ไม่สามารถตามข้อมูลทางโทรศัพท์เขาได้ทันที ข้อมูลบางเว็บเข้าไม่ถึง ดังนั้นก็ต้องผ่านหน่วยงานของ ตร. ที่ตั้งขึ้นมา ต้องไปผ่านเขา ทำให้ การดำเนินคดีมันล่าช้า เหมือนกับมีคนมาแจ้งความจับ เราก็ต้องไปเช็คว่าเฟซบุ๊กที่มาลงขายของ ใครเป็นคนขออนุญาตใช้ ใครเป็นคนเปิดใช้ แล้วอยู่ที่ไหน ส่งไปกว่าจะตอบกลับมาเป็นเดือน มันก็ล่าช้า”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรพานทอง

“โซเชียลที่นิยมก่อน อย่างเช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ทีนี้เฟซบุ๊กเซิร์ฟเวอร์อยู่ที่อเมริกา ทีนี้เวลาเรา จะขอข้อมูลอะไร ไม่เคยได้เลย ขอข้อมูลมาเพื่อยืนยันตัวตน ไม่สามารถขอข้อมูลได้ พอไม่สามารถ ขอข้อมูลได้ มันก็เป็นปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐาน ที่จะยืนยันตัวผู้กระทำความผิด ไลน์ก็ ของญี่ปุ่นขอข้อมูลไม่ได้ ที่เราจะได้พอจะเป็นพยานหลักฐานยืนยันได้ ส่วนใหญ่ก็จะไปธนาคาร หลักฐานการโอนเงิน ทางโทรศัพท์ หรือทางช่องทางใดที่พอจะมาเป็นพยานหลักฐานในการยืนยัน การกระทำความผิดพวกนี้ได้ อย่างการใช้ข้อมูลทางโทรศัพท์ ธนาคารได้ ตอนนี้ขอได้ดีขึ้น”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

“การรวบรวมพยานหลักฐานของคดีเทคโนโลยี ยากตรงไหน ยากตรงกฎหมายยังไม่เอื้อที่ จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าถึงและได้มาซึ่งพยานหลักฐาน กฎหมายยังไม่ให้อำนาจในการที่จะ

เข้าถึงและได้มา จริง ๆ ย้อนกลับไปตั้งแต่ยุคที่เริ่มมีโทรศัพท์มือถือนี้ ก็เริ่มเทคโนโลยีละนะ ผมโตมาสายนักสืบ คดีจ้างวานฆ่า มีการสั่งงานกันเป็นทอด ๆ วันผลงาน วันสั่งการนี้ จะมีคนลงงาน คนซื้อใบ รายงาน แต่ทั้งหมดนี้สื่อสารกันทางโทรศัพท์ แล้ววันที่ลงมือยิงก็จะมีใครเห็นอะไรเลย กล้อง CCTV ก็ไม่มี ตำรวจก็ต้องไปหาว่าใคร ใช้สัญญาณโทรศัพท์ในพื้นที่”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครศรีราชา

“การขาดความรู้ที่แท้จริงของการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางเทคโนโลยี นอกจากนั้น การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นความผิดทางเทคโนโลยีที่ทำได้ซ้ำ 1) ก็คือผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจ ในการที่จะไปค้นหาวัตถุพยานหรือพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่จะเอาประกอบสำนวนอย่างไร แล้วเราก็ไม่มีคนจะมา ทางภาคหรือทางจังหวัดก็ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ลงมาช่วย ทางภาคก็ยังคงขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะทำหน้าที่เข้ามาช่วย ในการสืบค้นหา คือการสืบค้นหาว่าเว็บนี้ใครเปิดมันก็หายาก บางเรื่องเราก็ไม่มีความรู้”

3.3 ความรู้เรื่องข้อกฎหมาย

กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นเรื่องสำคัญ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ให้ครอบคลุมการกระทำอันเป็นความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ทุกประเภท พ.ต.อ. ปองพล เอี่ยมวิจารณ์ ตำรวจสากล ผู้ช่วยนายเวร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

“กฎหมายจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแน่นอน ไม่อย่างนั้นเราจะไม่รอด พ.ร.บ คอม ปี 60 ยกตัวอย่างกฎหมายบอกว่า จะมี 5 อย่าง ถ้าผมจำไม่ผิด จะมีคดีเกี่ยวกับความมั่นคง คดีเกี่ยวกับภาพลามกอนาจาร เรื่องนั้นเรื่องนี้ แต่ไม่มีเรื่องยาเสพติดหรือจริง ๆ ถ้าเปิดกว้าง ๆ ก็เรื่องอื่น ๆ ที่กระทบต่อศีลธรรมอันดี ปัจจุบันคนเสพยาเสพติดไลต์สด เสพกัญชาไลต์สด จับเขาไม่ได้นะ เพราะมันไม่ผิด ห่วงแต่เรื่องความมั่นคงอย่างเดียว อย่างอื่นมองไม่เห็น ดังนั้น มันยังไม่รอบด้าน แล้วตอนหลังมันจะมาตลบล้างเราอย่างเจ็บปวดเลย มีคำกล่าวที่ว่าผู้บังคับใช้กฎหมายมักจะตามหลังอาชญากรอยู่หนึ่งก้าวเสมอ แต่หลังปี 2020 จะก้าวตามหลังเป็นร้อยเป็นพันก้าว เพราะเทคโนโลยีฉลาดขึ้นแต่เรายังไม่ได้แก้ เหมือนเรากำลังเอาเทียนไขมาไล่หลอดไฟ ส่วนหนึ่งมาจากคนไทยไม่เคยทำงานวิจัย สิ่งที่ผมพูด ผมใช้งานวิจัยของ แมคเคนซี งานวิจัยของเจพี มอร์แกน งานวิจัยของรอยเตอร์ อินเทอร์เน็ตเหมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ ทุกวันนี้เหมือนเราจมอดีต คอยแก้สิ่งที่อยู่ในอดีต ดังนั้นจำเป็นต้องมองอนาคตแล้ว ไปออกกฎหมายให้เปลี่ยนไปตามอนาคต”

คุณต๋องจะ โชคบุญส่งสวัสดิ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ รักษาการผู้อำนวยการกองป้องกันและปราบปรามกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กล่าวว่า

“พ.ร.บ. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ฉบับใหม่ปี 60 ไม่ใช่การคุมขังนโยบาย แต่เหมือนเป็นการแก้ปัญหาสังคม ผมมองแบบนั้น”

สารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ในส่วนของกฎหมาย พนักงานสอบสวนของเราก็ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของกฎหมายหรือความคิดในเรื่องนี้อยู่พอสมควร สาเหตุเพราะทาง ตร. คือทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายยังไม่ได้มีการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น ส่วนมากที่เราได้ก็คือ เกิดจากการค้นคว้าด้วยตัวพนักงานสอบสวนเอง ซึ่งบางทีก็เป็นการตีความ หรือเป็นการเข้าใจข้อกฎหมายที่คลาดเคลื่อน บางทีก็ขาดความรู้ในตัวคำนิยามของกฎหมาย คือเข้าใจไม่ชัด”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เราก็มีความรู้ในเรื่องการดูหมิ่น การหมิ่นประมาท การใช้ข้อมูลอันเป็นเท็จ อะไรแบบนี้ คือมันมี พ.ร.บ. ของมันอยู่เราก็เปิดขึ้นมาศึกษาจากตรงนี้ได้ ส่วนใหญ่พอเวลาเขามาแจ้งความเราก็จะแจ้งเขาด้วยข้อกฎหมายตัวนี้”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ. คอมฯ มาตรา 14 นำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ คือ เราที่ต้องศึกษาเหมือนกัน บางครั้งชาวบ้านพอโดนค่าทางเฟส ก็จะมาแจ้งความแต่ พ.ร.บ. คอมฯ จริง ๆ มันเป็นการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา แต่ส่วนมากเราก็จะไต่ถามก่อน เพราะคดีมันมีมาเยอะบางทีเราจะทำทุกคดีก็ไม่ไหว เมื่อก่อนเรามีสารวัตรเยอะ แต่ถูกเรียกตัวกลับ ทำให้พนักงานสอบสวนก็ไม่พอรับทุกซ์ชาวบ้านเยอะจนเครียด ตำรวจก็ไม่อยากเป็น”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรหนองขาม แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มันก็มีบทเฉพาะของมันว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมฯ ใหม่ ซึ่งเจ้าพนักงานสอบสวน โดยทั่วไปไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมฯ จะมีแค่หน่วยงานเฉพาะที่ เขาเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมฯ แต่ถ้าตำรวจโดยทั่วไปมีตั้งกี่พันคนที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมฯ เลย คือตำรวจ โดยทั่วไปใช้แค่ ป.วิอาญา ก็จะเป็นเรื่องอำนาจในการขอข้อมูล เวลาที่มีเรื่องเฉพาะบางที่หน่วยงานเอกชนเขาก็มองว่า ในเมื่อมี พ.ร.บ. คอมฯ แล้ว ในเมื่อมีพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คอมฯ คุณไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ คุณแค่ใช้อำนาจโดยทั่วไป ก็เลยยากในการขอข้อมูล แต่ในการขอข้อมูล เอกชนบางที่เขาขอให้ศาลสั่งแล้วเขาถึงจะมอบข้อมูลให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.คอมฯ เขาก็จะมีอำนาจขอได้มากกว่าร้อยละทั่วไป”

3.4 การดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีเทคโนโลยี

การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เช่น การส่งอีเมลมาหลอกลวง หรือการเข้าไปแสกข้อมูลในระบบแล้วตั้งให้โอนเงิน รวมทั้งการฟอกเงินหรือโอนเงินผ่านระบบเงินดิจิทัล (ณรงค์ ใจหาญ, สัมภาษณ์)

ซึ่งการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า สारวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การทำคดีก็แล้วแต่เทคนิคเฉพาะบุคคล บางคนก็มองว่าเอาตรงนั้นมาอุดตรงนี้ การจะส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องจะขึ้นกับตัวพนักงานสอบสวน หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้กำกับ แต่ผู้ฟ้องหรือไม่ฟ้องจะอยู่ที่อัยการ แต่ 90% ส่วนนวดำรวจอัยการจะสั่งฟ้อง นอกจากหลักฐานไม่เพียงพอจริง ๆ หรือขาดหลักฐานจริง ๆ การซื้อขายของออนไลน์เป็นคดีนี้ไอ้โกงแต่สามารถยอมความกันได้ แต่ถ้าเขาหลงในกลุ่มเปิดจะเป็นไอ้โกงประชาชน ซึ่งอัตราโทษมันจะแรงกว่า และไม่สามารถยอมความได้ แต่ถ้าเป็นคดีใหญ่ ๆ ที่เราทำไม่ไหวคือเขารวมกันมาจากหลาย ๆ อำเภอ เราก็ต้องให้เขาไปแจ้งความที่กองปราบเลย แต่ถ้าเกิดเป็นคดีที่เราทำได้ แล้วเหตุเกิดในท้องที่เรายังไงเราก็ต้องทำ เพราะการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีจะยากตอนรวบรวมพยานหลักฐาน การพิสูจน์ใครเป็นเจ้าของ ใครเป็นคนโพสต์”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางละมุง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การดำเนินคดี ก็เข้าใจนะ ดำเนินคดีแบบเดียวกับความผิดทางอาญา แล้วค่อยไปไล่หาต้นตออีกที ถ้าในการรวบรวมพยานหลักฐาน เบื้องต้นเราก็จะทำหนังสือถึงธนาคารแล้วก็จะเรียกเจ้าของบัญชีมาสอบ เรียกมาเป็นพยานก่อน คือตอนแรกเราก็ไม่รู้ว่าไอ้เจ้าของบัญชีทำเองหรือเปล่า เคยมีกรณีแบบของยืมบัญชีโอนเงินหน่อย พอดีพินไม่มีเงิน พอเงิน โอนมาก็ขอกดออก เจ้าของบัญชีก็ไม่รู้จักกับคนยืมบัญชี ก็สืบยากก็เพราะเขาก็ไม่รู้จักกัน”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผมก็เข้าใจนะ แต่ถ้าอันไหนไม่เข้าใจเราก็จะไปปรึกษาหัวหน้างาน หรือไม่ก็อาจจะโทร ไปถามพวกที่เขาเคยทำ ดำรวจเพื่อน ๆ เรานี้ว่าเคยทำคดีแบบนี้ไหม เราก็จะได้รับคำแนะนำมา เราก็จะได้เอาปรับ เหมือนกับโดยทั่วไปเราจะต้องปรึกษากัน แล้วพนักงานสอบสวนก็จะเจองานไม่เหมือนกันมันก็จะกลายเป็น Case Study”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“คดีเทคโนโลยี ค่อนข้างจะยากที่จะดำเนินคดีไปถึงที่สุด ซึ่งสารวัตรมองว่าเป็นปัญหาหลักเลยคือการตรวจสอบคนก่อเหตุ เพราะในโลกโซเชียลนี้เราไม่รู้เลยคนก่อเหตุอยู่ที่ไหน ระบบการตรวจสอบค่อนข้างจะยากหรือยากมาก โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนที่รับคดีเข้ามา การที่จะ

ตรวจสอบ อย่างเช่น ที่มาของเสียง ที่มาของการสมัครแอป ไม่มีข้อมูลสนับสนุนเหล่านี้เลย ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินคดีกับคนร้ายส่วนมากจะเป็นปลายเหตุ หรือเป็นปลายตัวคนร้าย อย่างเช่น ผู้เปิดบัญชี ที่จับมา ซึ่งคดีคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ที่ทำมาคือรับจ้างเปิดจริง ซึ่งคดีคอลเซ็นเตอร์ถามว่าทำไมเขาถึงรับจ้าง เขาก็ตอบมา คือที่ทำเราก็ร้องอ้อ เขาทำอาชีพแม่บ้าน หาเช้ากินค่ำ แต่ว่าคนจะตาย หออะไรให้ตัวเองรอด คิดไม่ถึงถึงแลกกับเงินแค่ 1,000 หรือ 2,000 ก็แค่เปิดบัญชี”

3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดี

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“การขาดบุคลากร การขาดบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ขาดหน่วยงานข้างเคียงที่จะช่วยสืบหา คือถ้ามีหน่วยงานมาช่วยในการสืบหาข้อมูล อย่างเฟสบุ๊กเป็นของใคร หมายเลขโทรศัพท์นี้คนจดทะเบียนเป็นใคร คืออย่างเจ้าของโทรศัพท์บ้างที่ก็จะไม่ได้ใช้ ชื่อมาให้คนอื่นใช้ ไม่ได้โพสต์ แต่คนอื่นโพสต์ คือเจ้าของเบอร์โทรอาจจะไม่ได้โพสต์ เราก็จะขาดเครื่องมือที่จะมาช่วยเชื่อมโยง รวมทั้งกฎหมายที่จะสามารถเชื่อมโยงเรื่องเหล่านี้ เทคโนโลยีมันก้าวไป แต่กฎหมายของเรายังตามไม่ค่อยจะทัน แต่เดี๋ยวนี้ระบบกรรม (Crimes) มันก็สามารถเชื่อมโยงไปได้หลายที่ ประกันสังคม ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ข้อมูลทะเบียนรถ เราก็สามารถเข้าไปดึงข้อมูลมาให้ผู้เสียหายได้ทันทีเลย”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ที่กล่าวว่า

“ปัญหาอุปสรรค 1) ความรู้ความสามารถของบุคลากร อันนี้เรื่องใหญ่ 2) เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำงาน อย่างโรงพักนี้ขาดอุปกรณ์ คือ อุปกรณ์ขาดมาก”

สารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธรหนองขาม แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ปัญหาและอุปสรรค ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของระยะเวลา การขอข้อมูลมันช้ามาก แม้แต่ข้อมูลธนาคารบางเคสเป็น 2-3 เดือนก็มี เหมือนกับเขามาแจ้งความที่โรงพักแล้วส่งต่อมาให้หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนกลางทำรายงานสืบสวนทั้งหมดมาแล้ว ก็ส่งเรื่องกลับมาให้เจ้าของพื้นที่รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อออกหมายจับ ผมมองว่าแบบนี้ น่าจะดีกว่า เพราะว่าส่วนกลางเขามีความพร้อมมากกว่าในเรื่องของการติดต่อประสานงาน แล้วก็น่าจะได้ข้อมูลที่ตรงกับในสำนวนมากกว่า เพราะเขาเป็นหน่วยงานเฉพาะ ปัญหาจริง ๆ คือความล่าช้าในการหาข้อมูล”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับสถานีตำรวจ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรบางละมุง

“ปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับคดีคอมพิวเตอร์ ผมแบ่งเป็น 2 อย่าง ปัญหาภายนอกกับปัญหาภายใน ปัญหาภายใน คือ ยังขาดบุคลากรที่เข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคอม ฯ คือ เราสามารถอบรมเรียนรู้ได้จริงแต่พอเราไม่ได้เจอบ่อย ๆ ไม่ได้ทำบ่อย ๆ ก็อาจจะมีการหลงลืมไปบ้าง อีกอย่าง คือ การขาดผู้ที่สามารถตรวจสอบการจราจรทางคอมพิวเตอร์ได้ ที่ได้ผ่านการอบรมมา ปัญหาภายนอก ก็อาจจะเกี่ยวข้องกับประชาชนที่เข้ามาแจ้ง บางทีเห็นอะไรก็มาแจ้งไว้ก่อน ซึ่งบางทีมันยังไม่เกิดความเสียหาย ก็อยากให้เข้าใจนิดนึง กรณีเช่นบางทีโดนเอารูปไปสร้างเฟสวอดแต่ยังไม่เกิดความเสียหาย ก็อยากให้เข้าใจว่ามาลงบันทึกประจำวันเป็นหลักฐานไว้ เราทำให้ได้ แต่ถ้าจะให้ไปดำเนินคดีกับเขาเลย มันยังไม่มีพยานหลักฐานก็ยังไม่ได้อันนี้ก็เป็นปัญหาอีกอย่างที่เจอ ในส่วนเครื่องมือเครื่องมือในส่วนของโรงพัก การทำคอมพิวเตอร์ฟอเรนสิกส์ (Computer Forensic) ทำไม่ได้อยู่แล้ว ถ้าจำเป็นต้องทำก็ต้องหวังพึ่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองเทคโนโลยีของ สดช. หรือไปทาง ปอท. คือการส่งพยานหลักฐานทำที่โรงพักไม่ได้เลย”

3.6 สิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุน

ด้วยข้อจำกัดในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเทคโนโลยี ที่นับวันจะมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ในบางเหตุการณ์จึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางละมุง

“สิ่งที่อยากให้สนับสนุน อยากให้ช่วยพิสูจน์หาว่าเจ้าของบัญชีเฟซบุ๊ก เจ้าของไลน์ตัวจริงเป็นใคร เพราะตอนนี้บางทีพอเราทำเรื่องไปก็จะแบบไม่สามารถเช็คได้ คือการได้แนวทางจาก ปอท. ส่วนกลางจะดีมาก คือจริง ๆ น่าจะมีการประสานงานที่เร็วขึ้น หรือมีข้อกำหนดที่ธนาคารดึงเงินออกจากบัญชี เหมือนประเทศจีน ผมเคยทราบมาว่าถ้าเป็นการฉ้อโกง เขาสามารถดึงออกมาได้เลย แต่ของไทยไม่ได้ คือความล่าช้า ความไม่เด็ดขาดของข้อกำหนด”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

“ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้มีหน่วยงานเฉพาะทาง เข้ามาช่วยทำคดีนี้ ถ้าอยู่ในโรงพักเลขก็น่าจะดี เพราะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ถ้าไม่ได้ก็คือจังหวัดอาจจะมีสักที่หนึ่ง รับคดีเรื่องนี้ รับเรื่องเลขนะแล้วไม่ต้องส่งกลับ”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรศรีราชา แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“สิ่งที่สถานีอยากให้สนับสนุน อยากให้อบรมให้ความรู้ เพราะอย่างน้อยเราจะได้ครอบผู้เสียหายได้ว่า อาชญากรรมรูปแบบนี้เราควรดำเนินการอย่างไรต่อ จะแนะนำหรือดำเนินการต่อได้

อย่างไรบ้าง สิ่งที่ต้องถามลึกลงไป มันมีอะไร ซึ่งมันเป็นสิ่งใหม่ เป็นอาชญากรรมสมัยใหม่ แล้วแนวโน้มในอนาคตจะยิ่งมีมากขึ้น และเราจะพิสูจน์ผู้กระทำความผิดได้อย่างไร ข้อนี้สำคัญมาก”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครหลวงยาม แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“สิ่งที่ให้อยากสนับสนุน ผมก็อยากยืนยันคำเดิมว่ารับเรื่องมาแล้วส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เขาเป็นคนรวบรวมพยานหลักฐานแล้วส่งกลับมาให้เราดำเนินการต่อมันจะง่ายกว่า เพราะพอการขอข้อมูลที่ล่าช้า ทำให้การดำเนินคดีใช้เวลานานเกินไป ผู้ต้องหาที่อาจจะไม่ค่อยพอใจ บางเคสเคยมีที่ติดต่อผู้เสียหายไม่ได้เลย มาแจ้งความลงบันทึกประจำวัน แต่เราเจอผู้กระทำความผิดก็ดำเนินคดีไป แต่สุดท้ายพอขึ้นศาล ศาลก็อาจจะยกฟ้องเพราะไม่มีผู้เสียหายมาให้การ ไม่มีคำยืนยันจากผู้ต้องหา ไม่มีพยาน”

สรุป จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสิ่งสำคัญในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินคดี แนวทางในการรวบรวมพยานหลักฐาน การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ให้ครอบคลุมการกระทำอันเป็นความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบ

4. กระบวนการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี

4.1 ความรู้เทคนิคด้านการสืบสวนสอบสวน

ความรู้เทคนิคด้านการสืบสวนสอบสวน ถือเป็นปัญหาสำคัญ จากผลการสัมภาษณ์พบว่า พ.ต.อ. นิเวศน์ อากาศสิน รองผู้บังคับการสนับสนุนทางเทคโนโลยี ได้พูดถึงประเด็นนี้ว่า “สถานการณ์วันนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เราก็จะเห็นว่าสถานีตำรวจนี้ มีอำนาจเต็มตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหา แต่ปัญหาคือเขายังไม่มีศักยภาพในการที่จะสืบสวน สอบสวนหรือทำคดีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี มีอำนาจแต่ยังไม่มีศักยภาพ”

พ.ต.อ. ดร.ศิริวัฒน์ ดีพอ รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

“การสืบสวนมันอาจจะยากขึ้น แต่จริง ๆ มันเหมือนกัน เราต้องมองก่อน สตรีท โคร้ม (Street Crime) เป็นเรื่องของกายภาพ เช่น การทำมันจะมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ เช่น มันอาจจะมียรอยเลือด มีรอยเท้า มีวงจรปิด แต่พอเป็น ไซเบอร์ โคร้ม (Cyber Crime) คุณไม่จำเป็นต้องมาปรากฏตัวในที่เกิดเหตุ อยู่ที่ไหนคุณก็ทำได้ แล้วมันไม่มี DNA ไม่มีเส้นขน ไม่มีรอยเลือด ไม่มีอะไรใด ๆ ในที่เกิดเหตุ แต่ก็ต้องมีร่องรอยอื่น เช่น ถ้าเขาหลอกขายของก็ต้องไปดูบัญชี ถ้าตัวอย่างเดียวก็ต้องดูอวดตารหรือไม่อวดตาร ถ้าอวดตาร อวดตารยังไง หรือว่าไปเอารูปคนอื่นมา อะไรแบบนี้มันต้องไปให้สุด

ถามว่าเมื่อก่อนยังสืบได้เลย ทางกายภาพก็ไล่ไปเอานั่นเอานี่ เอาเลือด เอาเส้นขน ตรวจหาดีเอ็นเอ แต่ทำไมพอมาเป็นเรื่องนี้ถึงบอกทำไม่ได้ ถึงบอกว่า มุมมองผมนะพนักงานสอบสวนกับพนักงานสืบสวนคุณควรจะเดินไปคู่กัน”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“บางครั้งศักยภาพในการที่จะทำคดีของโรงพักก็ยังไม่ค่อยดี อย่างเช่น ในเรื่องของการเช็กบัญชีธนาคาร เช็กโดเมน เช็กไอพี แอดเดรส บางทีเราก็เช็กได้แต่ต้องใช้ระยะเวลา แล้วบางทีพอเราได้ข้อมูลมาเราก็ยังไม่เป็น นี่ก็เป็นปัญหาของโรงพัก ซึ่งการกระทำความผิดพวกนี้มันก็มากขึ้น”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ปัญหาที่สำคัญของคดีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี ที่สำคัญเลย คือ ทางพนักงานสอบสวนไม่มีความชำนาญในการทำคดี เนื่องจากมีข้อจำกัด เช่น ไม่สามารถตามข้อมูลทางโทรศัพท์เขาได้ทันที ข้อมูลบางเว็บเข้าไม่ถึง ดังนั้นก็ต้องผ่านหน่วยงานของ ตร. ที่ตั้งขึ้นมา ต้องไปผ่านเขา ทำให้การดำเนินคดีมันล่าช้า เหมือนกับมีคนมาแจ้งความจับ เราก็ต้องไปเช็คว่าเฟซบุ๊กที่มาลงขายของใครเป็นคนขออนุญาตใช้ ใครเป็นคนเปิดใช้ แล้วอยู่ที่ไหน ส่งไป กว่าจะตอบกลับมาเป็นเดือน มันก็ล่าช้า”

สรุป เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานียังขาดความรู้ด้านเทคนิคด้านการสืบสวนสอบสวน โดยเฉพาะทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนประกอบในการกระทำความผิด

4.2 การรวบรวมพยานหลักฐาน

ศักยภาพในด้านการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานี จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า

พ.ต.อ. นิเวศน์ อภาวสิน รองผู้บังคับการสนับสนุนทางเทคโนโลยี แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ผมเคยช่วยคดีบางคดี ที่หลอกให้โอนเงินเข้าไป แล้วพอเราไปติดต่อธนาคารเพื่อขออายัดเงินในบัญชีของคนร้าย โดยเอาหนังสือจากพนักงานสอบสวนส่งไปให้เรียบร้อย ใช้เวลาประมาณ 3 วัน เงินก็ไปหมดแล้ว ถามว่ากลไกง่าย ๆ พวกนี้เรายังไม่สามารถทำอะไรได้เลย”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“บางครั้งศักยภาพในการที่จะทำคดีของโรงพักก็ยังน้อย อย่างเช่นในเรื่องของการเช็คบัญชีธนาคาร เช็คโดเมน เช็คไอพี แอดเดรส บางทีเราก็เช็คได้แต่ต้องใช้ระยะเวลา แล้วบางทีพอเราได้ข้อมูลมาเราก็ยังดูไม่เป็น นี่ก็เป็นปัญหาของโรงพัก ซึ่งการกระทำความผิดพวกนี้มันก็มากขึ้น”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“การรวบรวมพยานหลักฐานของคดีเทคโนโลยี ยากตรงไหนทราบไหม ยากตรงหนึ่ง กฎหมายยังไม่เอื้อที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าถึงและได้มาซึ่งพยานหลักฐาน กฎหมายยังไม่ให้อำนาจในการที่จะเข้าถึงและได้มา จริง ๆ ย้อนกลับไปตั้งแต่ยุคที่เริ่มมีโทรศัพท์มือถือนี่ก็เริ่มเทคโนโลยีละนะ ผมโตมาสายนักสืบ คดีจ้างวานฆ่า มีการตั้งงานกันเป็นทอด ๆ วันลงงาน วันสั่งการ นี่จะมีคนลงงาน คนซื้อเป่า รายงาน แต่ทั้งหมดนี้สื่อสารกันทางโทรศัพท์ แล้ววันที่ลงมือยิงก็จะไม่มีใครเห็นอะไรเลย กล้อง CCTV ก็ไม่มี ตำรวจก็ต้องไปหามาว่าใครใช้สัญญาณโทรศัพท์ในพื้นที่ สังคมก็ต้องการให้ตำรวจทำคดีถึงกลางเมือง ต้องรวดเร็ว ผู้บังคับบัญชาที่คาดหวัง นักข่าวเอาไมค์จ่อปากผู้กำกับทุกวัน จับไม่ได้ก็โดนบีบ จะขอการใช้โทรศัพท์ของแต่ละคนมาดู ตำรวจต้องทำหนังสือไปขอความร่วมมือ ไม่มีหนังสืออะไรระบุเลยว่าเขาจะต้องให้ด้วยความรวดเร็วเท่าไร มีเวลาที่วัน ๆ ที่จะต้องเอามาให้เรา ทุกวันนี้ตำรวจต้องไปสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว การจะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ งบประมาณก็ต้องหาเอาเอง วงจรอุบาทว์มันก็เกิดอยู่อย่างนี้ แล้วเรื่อง ตำรวจทำมันเรื่องส่วนตัวที่ไหน มันเรื่องความทุกข์ร้อนของประชาชน คนโดนยิงตายเป็นใครก็ไม่รู้ มันก็กลายเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิด ๆ เด็กบางคนก็จะไปเกาะรุ่นพี่ที่ขอโทรศัพท์ได้ ซึ่งมันก็สำคัญแต่ถามว่า แล้วพอได้โทรศัพท์ก็ไปคิดว่ามันเป็นสรณะทุกอย่าง”

สรุป ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีประสบมากที่สุด คือ การรวบรวมพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการกระทำความผิดและการหาตัวผู้กระทำความผิดในการกระทำอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะความล่าช้าในการขอความร่วมมือด้านต่าง ๆ หรือข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การขออายัดบัญชีธนาคาร การขอรายละเอียดการใช้โทรศัพท์ เป็นต้น

4.3 การดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

การดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี เคยดำเนินคดีจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นนี้ พบว่า

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรพานทอง แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“คดีทางเทคโนโลยี ที่เคยดำเนินคดีจนนำขึ้นศาลจะเกี่ยวกับหมิ่นประมาททาง เฟซบุ๊ก คือ ถ้าผู้ต้องหาเขายอมรับว่าเป็นเฟซบุ๊กที่เขาใช้จริง ก็ยังพอไปได้ แต่ถ้าเขาบอกไม่ใช่ เราก็จะไม่มีหลักฐานอะไรไปยืนยัน มันก็ลำบาก เฟซบุ๊กอวดแต่ถ้าเป็นรูปเขาเองเลย เขารับ เราก็ส่งฟ้อง”

สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ล่าสุดที่ทำคือ คดีค่าบริการ เป็นเด็กอายุ 17 ปี 3 คนเข้าไปหางานในอินเทอร์เน็ต ปรากฏว่า เจอเพจเพจหนึ่ง รับสมัครงานตำแหน่งนู่นนี่นั่น แล้วก็คุยกันทางหลัง ส่งไลน์ให้กัน ปรากฏว่าเป็น การขายบริการทางเพศ ทีนี้ทางคนจัดหาก็ไม่เคยรู้จักกัน ส่งกันแต่เบอร์บัญชี ทีนี้ก็ไปนัดลูกค้า ลูกค้า ก็มีอีกเพจหนึ่งให้เด็กพวกนี้ส่งรูปเข้าไปในเพจอีกเพจหนึ่ง แล้วก็เช็คราคา สองพันเอง แล้วมันก็จับ ยากมาก ทุกวันนี้ก็ยังไม่รู้ว่าบัญชีเป็นของใคร แต่เด็กก็ได้เงิน คดีนี้เป็นการสืบสวนอีกทางหนึ่ง คือ ตำรวจนอกจากจะมีเชิงรับแล้ว เราก็มีเชิงรุกด้วย อย่างผมดูแลด้านศูนย์เด็ก ๆ ก็ต้องมีทีมที่จะเข้าไป หาข้อมูลพวกนี้เพราะมันมีเพจ เพจโซเชียล แต่ส่วนมากที่จับมาก็จะเป็นผู้ใหญ่เราก็ไม่ได้ดำเนินคดี อะไรอย่างมากก็เป็นค่าประเวณี แต่พอคดีอันนี้เป็นเด็กก็เลยเป็นคดี”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรหนองขาม แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“การดำเนินคดี เคยเจอ แต่มันไม่ได้ใช้เทคโนโลยีโดยตรงที่เจอ คือ คดีอนาจาร ส่งภาพ ผู้เสียหายมาให้ผู้เสียหายทางไลน์เพื่อข่มขู่ ตอนแรกเราไม่ทราบมีคนส่งมาคือใคร เราอาศัยเรื่องของการขอข้อมูลไอทีจากผู้ให้บริการ ก็เลยรู้ว่าไอพีนั้นเป็นของใคร ผู้ให้บริการ ถ้าตำรวจขอไปเขาก็ให้ นะเพียงแต่ว่ามันนาน 2 เดือน 3 เดือน ผู้ให้บริการในที่นี้คือทั้ง โทรศัพท์ ทั้งอินเทอร์เน็ต”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ที่แหลมฉบังคดียังไม่ค่อยมีใหญ่ ๆ แล้วก็เป็นที่ปรากฏการกระทำความผิดที่มีหลักฐาน ชัดเจน หลัก ๆ จะเป็นคดีออนไลน์ สั่งซื้อของไปแล้วไม่ได้รับ แสกกี่ยังไม่ มี หลัก ๆ ก็จะมีแชร์ก็จะ เป็นวงเล็ก ๆ เศสใหญ่ ๆ ไม่ค่อยมีเท่าไร”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“การดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผมก็เข้าใจนะ แต่ถ้าอันไหนไม่เข้าใจ เราก็จะไปปรึกษาหัวหน้างาน หรือไม่ก็อาจจะโทร ไปถามพวกที่เขาเคยทำ ตำรวจเพื่อน ๆ เรายังว่า เคยทำคดีแบบนี้ไหม เราก็จะได้รับคำแนะนำมา เราก็จะได้เอาปรับ เหมือนกับโดยทั่วไปเราจะต้อง ปรึกษากัน แล้วพนักงานสอบสวนก็จะเจองานไม่เหมือนกันมันก็จะกลายเป็น Case Study”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้กล่าวถึง ประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรหนองปรือ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

การดำเนินคดีก็จะแล้วแต่ว่าเป็นคดีอะไร เพราะมันก็จะมึรูปแบบการดำเนินคดีแตกต่างกันไป แต่ก็ก็จะเริ่มต้นที่การเข้ามาแจ้งความร้องทุกข์เพื่อ 1) หาพยานหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของคนร้าย 2) ก็ดูเกี่ยวกับเรื่อง ความเชื่อมโยงของผู้ต้องหา ความเชื่อมโยงกับพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อที่จะรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อไปขออนุญาตศาลออกหมายจับต้องรวมตรงนี้ให้ได้ มันก็คล้ายคดีอาญาเพียงแต่อาจจะรวบรวมหลักฐานยากขึ้นนิดนึง แล้วบางอย่างก็จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะบางสิ่งบางอย่างเราไม่สามารถค้นหาพยานหลักฐานได้เอง”

สรุป การดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีพบมากที่สุดคือ การหลอกซื้อขายของผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ คดีหมิ่นประมาท และคดีค้าบริการทางเพศ

4.4 การบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จากผลการสัมภาษณ์พบว่า

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรพานทอง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ข้อกฎหมาย ถ้าข้อไหนที่ไม่เข้าใจ เราก็จะมาเปิดสำนวน เปิด พรบ. คอมฯ ดูกันเลย ความเข้าใจก็อยู่ในระดับปานกลาง ยังไม่เคยได้รับการอบรมในเรื่องกฎหมายฉบับนี้”

สารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ในส่วนของกฎหมาย พนักงานสอบสวนก็ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายหรือความผิดในเรื่องนี้อยู่พอสมควร สาเหตุเพราะทางตำรวจคือทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายยังไม่ได้มีการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ กับการกระทำความผิดทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้น ส่วนมากที่เราได้ก็คือเกิดจากการค้นคว้าด้วยตัวพนักงานสอบสวนเอง ซึ่งบางทีก็เป็น การตีความ หรือเป็นการเข้าใจข้อกฎหมายที่คลาดเคลื่อน บางทีก็ขาดความรู้ในตัวคำนิยามของกฎหมาย คือเข้าใจไม่ชัด”

จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับการสถานีตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาของสถานี ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ใช้ได้นะ มีแค่บางส่วนที่ต้องปรับ แต่ขั้นตอนการแก้กฎหมายของเรานั้นล่าช้า กระทรวงดิจิทัล ผมว่ายุคนี้โอเคเลยนะ แล้วคนรอบข้างที่ทำงานร่วมกับท่าน รมด. ผมว่าโอเคเลยนะ ด้วยฟังก์ชันของการออกกฎหมายมันอู้อาย มันช้า เวลาโจรมันจะทำผิดมันไม่ต้องขอใครไง แต่ระบบราชการจะขออำนาจไปจับมันยากเหลือเกิน”

ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรพานทอง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ปกติการสอบสวนเราจะพิจารณาที่อัตราโทษหรือความซับซ้อน อัตราโทษ ความผิดตาม พ.ร.บ. คอมฯ จำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี ซึ่งตอนนี้มีเยอะ เช่น ความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท ที่นี้ก็ต้องมาดูคดีที่มาโรงพักมีอะไรบ้าง เท่าที่เจอส่วนใหญ่จะเป็นคดีซื้อขายสินค้าทางออนไลน์ การหลอกโอนเงิน”

สรุป พนักงานสอบสวนในระดับสถานีส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในเรื่องการตีความของกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ในหลายประเด็น